

Latinská participia (opakování)

31.10. 2024

Latinská participia - přehled

- Participium præsenti activa: **laudans – chválící** (ten, který chválí; chvále, -íc, -íce)
 - Vyjadřuje současnost s dějem plnovýznamového slovesa
 - Má aktivní význam (i u deponentních sloves)
 - Vyskytuje se v ablativu absolutním
- Participium perfecti passiva: **laudatus, a, um – pochválený** (byl pochválen)
 - Vyjadřuje předčasnost před dějem plnovýznamového slovesa
 - Má pasivní význam
 - Vyskytuje se v ablativu absolutním
- Participium futuri activa: **laudaturus, a, um – hodlající chválit**
 - Vyjadřuje vůli, odhodlání něco udělat
 - Má aktivní význam (i u deponentních sloves)
 - Nevyskytuje se v ablativu absolutním

Participium prézenta aktiva

- Tvoří se od přítomného kmene slovesa:
 - **Laudo**, are, avi, atum
 - Odpojí se koncovka –o a přidá se **koncovka –ans** pro slovesa 1. konjugace, **-ens** pro ostatní deklinace
 - Laud – o = laud + ans → laudans;
 - Mone – o = mone + ns → monens;
 - Scrib – o = scrib + ens → scribens;
 - Audi – o = audi + ens → audiens
 - Skloňuje se jako jednovýchodné adjektivum třetí deklinace

Sg.	m. + f.	n.	Pl.	m. + f.	n.
Nom.	laudans	laudans	Nom.	laudantes	laudantia
Gen.	laudantis	laudantis	Gen.	laudantium	laudantium
Dat.	laudanti	laudanti	Dat.	laudantibus	laudantibus
Ak.	laudantem	laudans	Ak.	laudantes	laudantia
Vok.	laudans	laudans	Vok.	laudantes	laudantia
Abl.	laudante	laudante	Abl.	laudantibus	laudantibus

Participium perfecta pasiva

- Tvoří se od supinového kmene slovesa:
 - Laudo, are, avi, **laudatum**
 - Odpojí se koncovka –um a přidá se **koncovka –us, -a, -um** podle rodu
 - Laudatus = pochválený; laudata = pochválená; laudatum = pochválené
 - Skloňuje se jako adjektivum 1. a 2 deklinace

Sg.	m.	f.	n.	Pl.	m.	f.	n.
Nom.	laudatus	laudata	laudatum	Nom.	laudati	laudatae	laudata
Gen.	laudati	laudatae	laudati	Gen.	laudatorum	laudatarum	laudatorum
Dat.	laudato	laudatae	laudato	Dat.	laudatis	laudatis	laudatis
Ak.	laudatum	laudatam	laudatum	Ak.	laudatos	laudatas	laudata
Vok.	laudatus	laudata	laudatum	Vok.	laudati	laudatae	laudata
Abl.	laudato	laudata	laudata	Abl.	laudatis	laudatis	laudatis

Participium futura aktiva

- Tvoří se od supinového kmene slovesa:
 - Laudo, are, avi, **laudatum**
 - Odpojí se koncovka –um a přidá se **koncovka –urus, -ura, -urum** podle rodu
 - Laudaturus = hodlající chválit (on); laudatura = hodlající chválit (ona); ; laudaturum = hodlající chválit (ono);
 - Skloňuje se jako adjektivum 1. a 2 deklinace

Sg.	m.	f.	n.	Pl.	m.	f.	n.
Nom.	laudaturus	laudatura	laudaturum	Nom.	laudaturi	laudaturae	laudatura
Gen.	laudaturi	laudaturae	laudaturi	Gen.	laudaturorum	laudaturarum	laudaturorum
Dat.	laudaturo	laudaturae	laudaturo	Dat.	laudaturis	laudaturis	laudaturis
Ak.	laudaturum	laudaturam	laudaturum	Ak.	laudaturos	laudaturas	laudatura
Vok.	laudaturus	laudatura	laudaturum	Vok.	laudaturi	laudaturae	laudatura
Abl.	laudaturo	laudatura	laudatura	Abl.	laudaturis	laudaturis	laudaturis